

Nyelvjárási adatok

Bazsó Lidi néni önéletrajza

(Martosi nyelvjárási szöveg)

Közzéteszi: *Sulán Béla*

Bazsó Lidi nénivel 1939 nyarán, első martosi nyelvjárásgyűjtő utam során ismerkedtem meg. Minthogy a helyi nyelvjárást¹ kitűnően beszélte, ő lett nyelvmesterem és fő adatközlőm 1942-ben bekövetkezett haláláig. Gyakori beszélgetéseink során hamar feltűnt nekem Lidi néni nagyszerű, színes előadókészsége, igazi íróhoz méltó meseszövege, 65 éves életének gazdagsága jó és rossz élményekben, emlékekben, amelyek közül nem egy a magyar néprajz, művészet- és irodalomtörténet művelőinek érdeklődésére is számot tarthat.

1939-ben és 1940-ben csak a nyári hónapokat tudtam Martoson tölteni, csak 1941 őszén Érsekújvárra történt tanári kinevezésem óta vált lehetővé számomra, hogy a tanév közben is szinte hetente egy-egy napot Martoson töltsék nyelvjárási anyaggyűjtéssel, gyűjtött anyagom rendezésével és kiegészítésével. Ezt megelőzően az anyag rendezése során felmerült kérdésekről, illetve anyagom kiegészítése végett elég sűrű levelezést folytattam Lidi nénivel. Már első leveleiben feltűnt nekem, hogy — bár sokat olvasó asszony — a hangsajátságok közül a magánhangzók minőségét, az irodalmi nyelvi

írásgyakorlaton túltéve magát, következetesen jelöli, és világossá vált számomra, hogy írásai eme sajátságos, lényegében nyelvjárási írásgyakorlatuknál fogva, az adott nyelvjárásnak nyelvésztől készített leírásának közbeiktatásával, teljes értékű nyelvjárási szövegekké válhatnak. E felismerés alapján elhatároztam, hogy felkérem, írja le saját, igazán lenyűgöző élet-történetét. Elsősorban azért, mert arra gondoltam, hogy mint a vizek (Nyitra, Zsitva) szabályozása (1896) előtti Martos környéki régi vízi világ ismerője

Lidi néni 1941 nyarán
(Szőke Béla felvétele)

¹ A nyelvjárási rövid leírását l. Magyar Nyelvjáráások I (1952), 9–25. l., „Szempontok az *i*-zés vizsgálatához” című tanulmányomban.

értékes leírásokat és adatokat szolgáltathat néprajztudományunk számára. Másodsorban azért, mert tudtam, hogy mint a Martos községgel határos Kinges-pusztán lakó Feszty Árpád körképe fejedelemasszonyának egykori modellje² — aki a körkép elkészülte után is bejáratos volt a Feszty-családhoz, ott megismerkedett Jókai Mórral és Jókai Mór Nagy Bellával kötött házasságának körülményeivel, valamint a Feszty-családnak erről való véleményével —, Lidi néni számos olyan magyar művészet- és irodalomtörténeti érdekű ismeret, illetve adat birtokába jutott, amelyek vele együtt elenyésznek a tudomány számára. Végül azért, mert Lidi nénit az élőbeszéd és az írásbeli előadás igazi művészenek tartottam, noha az első világháború éveiben katonafiához és 1939—40-ben hozzám írt levelein kívül egész életében nem írt egyebet.

Lidi néni 1940 őszén fogott hozzá önéletírása elkészítéséhez. Ettől kezdve szorgalmasan írogatta a hosszú téli estéken, és folytatta 1941—1942 telén. Ekkor azonban sajnos megbetegedett, abbahagyta írását, és 1942 tavaszán meghalt.

Így született meg az alábbiakban közzétett életrajztöredék.

² L. erről dr. Manga János: „Martoson, ahol folyók találkoznak” című cikkét a Tolnai Világlapja 1939. évi kötetében.

Örv: György Andrási. Születet. Basso Lidia. 1874. októ. 28.
 Itt írom az életem történetét, de hogy is írtam, pompát-
 rangot nem írhatok csak azt hogy szegény családból szárm-
 aztam, Szüleim nagyon meginték voltak nem volt egy darabka
 földünk se, csak egy kis házuk volt itt Martonon. de azt
 a kis házat azt a kedves otthon ¹⁸⁷⁷ ^{martonon} hogy még ilék soká nem
 felejtém el amikor ot szülétem ot ringatot az idős szülém-
 a bölcsőbe, ot tanították szüleim a rendre a szorgalomra
 a tisztaságra és bölcsületre, azt a kis házat az idős apám
 csinálta az öreg apámól a Martonai apjáról ~~ami~~ takoták
 félre és szivafa fülesekre két vigyre hosszú kelemény
 ígöt tettek aki a tetejét nádos tetejét tartotta kiért volt
 a kis ház, maji napig is ot áll a horvát tő partján, nem
 is csudálkozok rajta hogy a jók is úgy szereték, ot voltak
 a toba mindig ot hálásatok, én is le is hatom mint Petőfi.
 Sándor a nagy híres költő hármunk tetejére rá szál ot a jója
 gyönyörű noták ot kerepiálle rila, de nem csak rá száltak
 hanem minden második e vagy harmadik extendőbe hozták
 rajandikat egy kis barát de úgy örültünk mindakunk csak-
 egy van az idős apám mindig azt mondta hogy öröki az a gárdaság
 idős szülém egy kisint szomorkodot hogy miből lesz ruha miből
 lesz kenyér de idős apám mindig vigasztalta idős szülémet
 hogy néfj anyuk ha a jó isten Báránt ad ad neki legelőt is.

vót is mindenünk mint szegényeknek ha sokan vótunk
is azért vót mindenünknek eszi valója is es
ruhánk is vót olyan mint mások mert a szüleink
szorgalmussal dolgoztak és nekünk is költ
dolgozni aki mit birt aratkölt nekünk is alymi amit
parancsoltak a szüleink - Itt irom le hogyan kerestek
még szüleink a minden napi kényeinköt idés apám
Bencso Pál születet 1828. ba. 20. éves korábo besoroztak
katonának. 1848-49 ben a magyar fordulomba adgát
mint Kosut Lajos katonája mint magyar honvéd a
százagyábo mint kis dobos, sokat sokot rila beszélgetnyi
hoogy az acri erdőben is vót nagy ütközet mikor komáromot
fólatak a fővezérek Klapka és Görgeji arutan aggy
maritota a magyart a muszka hoogy Világomál már
leraktak a fegyvert. arutan a főjábólokot akiket elfóltak
a muszkaik a magyarokból arukat még gyilkoltak vagy be-
börtönözték, sokszor beszite idés apám hoogy ő is nekere
került a halált mert egy lovas kovács sívén akarta
szuranyi de jobba lipet is csak a balharját találto át szuranyi
de ő is elvót murgedve megkapta a lábát aggy lerántota a lornul
hoogy leruhant a fűve és ő a rajút szuronyaról szurta aggyon a
aggy muszkat arutan. 1848-igun. elő Ferencz Jozsefet megkoron-
cizták, arutan fótet valamonyire a rend de még mindig dühöngt
a népi

arután kötöltöte a katona adóját háza szabadult arután
beszegődöt egy garádjához szegényi és öt szegőt még csak
még nem nőst, 1858. ba nőst még 1859 ben még valóstot
ak a kössigbe harangoznak, arután a harangozás sör fizetést
az egy ház. 12 vika burát és egy hold ritet és hat pintot
egy pár csirmáro, és ha még halt valaki aruris fizeték
10. krajcárt a kiharangozás sör, ez volt az egy évi fizetés
de még a tiszteendő urnak főt vágnyi aruris templom
udvart lelkes udvart tiszán tartányi és a templomot
tiszán és rendszeren tartányi aris a csekij fizetis -
de arután voltak a tiszteletes urnak teheneji 6 darab
jósa tehene volt azokat és az idős apám étete, november
elzejtül mégis 150g aruris fizetést a tiszteendő ir,
6 hat vika burát és egy még volt a kenyir. de az idős apám
nagyon sokat dolgozott eddig még mink kísérsények vótunk.
a hajnali regy óra nem irté az cigyábo soha, telen
ment étetnyi a tiszteendő ir tehenejit még munka
közben az iskolás dijakok ra, mer aris is adott a kössig
két korsi szolnait amivel otthon ^{és a fizet.} fütöttünk kemenczebe-
nyáron pedig ment a katarbo, mikor márok mentek
arutánkor ő má akkor az egisz napra való kötelet megöröszöl
kapáláskor is elment mihamt csak virat ment tuta
hogy a süllénk csak kijön mellet el neki segitényi. -

A tiszteletés urnak votak főgjeji abul adot nekünk is
 feles kukoricza földet kapálnyi 2 holdat így vot kukoricza is
 ides anyánk meg mikor elvite on ebidet jár orájig segitet
 kapálnyi ides anyámnok, minket mindig beszart a hárbó-
 ner mindig ant monta hogy ot meg vagyunk, votunk ótan-
 testvérék. mégis mindig atul fitt hogy a toba erünk bizony
 mitunk éléget de már bajunk nem történ et julia testvérem
 mikor akora vot hogy ráhagyhatot a szükem akkor már
 nem zártok be mikor már iskolábo jártunk a julia testvérem
 1878. ba ment iskolábo én meg. 1880 ba de akkor ojan-
 nagy viz vot a faluba hogy ladikon köllöt járnyi-
 an iskolábo minden háznia vot egy ladik vagy tutaj nekünk
 vot egy kis ladik a tiszteletés ur ata ides anyámnok.
 de mink azon nem jártotunk iskolábo mert ides anyám
 elment meg nagy orakor étetnyi a tiszteletés ur tehényit
 mink meg akkor alutunk azután mabotunk ides anyámnok
 hogy csinájon nekünk tutajt ides anyám nem akart
 hogy bele erünk orula a vizbe de nagyon montuk hogy
 tudunk mink ladikainyi no azután csinált 6 kive
 nádot esse soritot drótal aba szürt egy ojan hoxamu-
 fát amijen kérsztül inte közepet is esse soritota
 ada a mánt? fát az orá **h**oz a harmadik fát akkor
 ot jól esse soritoták egy eris fát murtak a nádbó-

középre, a két szisö kivibe mégis egy egy fát szünt,
a három fát a középsőhöz erőse huzta azért ot mégis
jó erősen erre kötötte vagy szögete, ez volt egy méter magas
akkor a népdot megtörök és földaljátak a nád kivé
felső végét a fákhoz hozzá kötözték úgy néz ki mint
az abótu ez az óra a tutajnak úgy néz ki mint a kajo
a tutaj még fél méter hosszú recost a nád kivék
tetejére két vastagab fát fessnek rákötik arra két
vagy három darab deszkát szögnek akire rá lehet
állni akkor már kissé a tutaj ijében járunk iskolába
de azon övezeni nem lehet csak nagy hosszú fával
tologányi de csak hátul mer annak csak a közepin
lehet megállni mer más körülben elfordul ilyen lilékventón
járunk iskolába bizony sokszor lebuaktunk vella mitkor
kun jobbra kun balra ment vagy a tolofa a sárbo nagyon
liment hogy nem birtam hamarosan föbrantonyi akkor
vagy én estem a vízbe vagy a tolofa maradt ot a vízbe
akkor a tutaj vagy is a cronik ment velünk amere akart-
otkor már nem mehetim csak arra amere a mel vite
a tutajt még valaki ladikal nem hozot tolofát vagy
aki elmarat oda nem hozta mer az bizony ot át a
vízbe még valaki kinem huzta a vízbeil mer az úgy
létszorit a nagy sárbo hogy ki is zödült vonda ha kinem huzták
vonda-

azután mikor eljött a víz akkor még maradt ójan sár
hogy mégis aba nem birtunk járni az emberek úgy csináltak
triggyából korából szamárból utakat egyik kaputól a -
másikig úgy járható mindenki rajta, de miink azir
mindig elmentünk iskolába bizony sokszor mentünk
mentünk haza ha az egyik csizma maradt el a sárbo-
máskor a csizma talp maradt el mindenestül ha
találtuk meg ha nem, de többször otmarat a sárba hiszen
sokszor meg a öklejünk is sárosak voltak de meg a ruhánk-
is Jósé Szülünk nem győzte a ruhánkat mosni és
csizmájunkot csináltotni de azir iskolába mindig
eljártam szobgalsmanan tanultunk a tanító úr is
nagyon szeretett mind a ketőnköt mer minden lecskét
győzzen megtartunk ^{szülőnk} tanügyi az osztályunkba mindig elöök
votunk én is meg a julia testvérem is hat osztályt jártunk
minden napot és 3. ismétlöt ^{osztályt} szerdán. szombaton elültem
és vasárnap dilig voltunk az iskolába, már mikor megjedit
osztályos votam mind tutam azt is amit az ötödik es hatodik
osztályosok tanultak a testvérem két osztályt elöb vot én mind
megtanultam azt is amit az tanult így könnyen letettek az
iskolaji erök mind a ketőnknek mert a julia testvéremnek
megy joban mint a tanulás de nem is lehet rajta csudálkany
mert a szüljünk is nagyon istent filök voltak azok mindig imá-
kordtak

és minket is mindig tanítottak inekönyvi imádkozni meg
nem jártam iskolába má akortólam minden imát és
sok inckéket a szoltáros könyvéből mer a szüleink
este mikor lefekütnék mindig tanítottak minijüket
de mikor már nyolc esztendő voltam akkor má a szüleim
tanított varny is mind a ketőnköt. arut rostanok
a kirgít lerváigto és ara szoritot rá szíjal gyors ruha-
darabot és arut vartuk pamutkal lukacsosra, cseruzával
kivajzolta a szüleink, tulipánt virgot és arut kiköltöt
varny a kezünkbe szepkendőnek mikor mentünk
a templomba; először bizony nem valami nagyszerű volt
a varrás de az idős szüleim mindig aral bíztatot hogy
aki szébet varr szébet. kordoz, már másk a másik
keszkenyő szébet volt és így tovább, mindig szébet vartunk.
mer én mindig ojat igazkótam csinányi mint a testvérem
ha az keszkenyőt varot én is arut vartam ha kötényaját-
varot én is arut vartam minden ruhánk egyforma volt-
aki nem örmert arut hite Moosz ikrek vagyunk ment-
a természetünk is egyforma volt, arután mikora kijártuk.
az iskolát minden ruhánkot kitutuk varny; dobon-
ami fehér batiszából vagy piérgájából volt, arut hijuk máig
is dobon varot ruhánok arután meg tanultunk a dobra
huzot piérgájro vagy batisztra vajzolni; papíra is vajzoltam

mintakota és a testvirém meg nében tudot rajzolnyi-
 mint én mindamalamenti barátmonknek mink rajzoltunk -
 a dobjáró mintakot és tanítottuk őket varnyij meg nálunk sokal-
 idősebe két is, no azután mikor estmá jól meg ~~is~~ tanítottuk -
 akkor gyűt a másikk munka a kender fonyás a ropkázás perz
 meg kutycák munka volt etül bizony egy kicsint fitem, mer
~~is~~ a ropkát lábal hajtaný a guzrajrál a kenderét balkezél
 húrkálnyi, sziy vikonyra és egyformán sziy simávo kisimitanyi
 a jól kérel, a ropkát jobbalól gyorsan hajtaný hogy a fonalat
 meg sodorja de ha nagyon túl sodrot, az orsó akkor meg simörgözte
 meg se volt jó. no hát azt egy kicsint nehezeben tanultuk meg
 mer a ropkán orsó is volt az szete magáro a fonalat az orsót
 meg a ropka kerekét egy méterés hommaságu spirágo ~~száncát~~
 kötötünk körül a kerekre is az orsóra és így mint a fonyás-
 három nap tanított az Tócs Szülénk mikorra má jól ment
 a fonyás, mindig azt mondta a szülénk hogy ha nem fonyunk
 jól és simát, és akiye szakados lesz, ha lesz gombojitra annak
 a körmire tekeri a fonalat és begyűjtja a körmivel együt-
 elijeti - a testvirémnek csak jobban ment mer ő öregeb volt-
 de az én orsóm nem akarta vényü vágy szényi magáro a
 fonalat mer ha hajtotam a lábomól a ropka kerekét
 akkor avá nixtem akkor a kenderét nem éremtetem rajja a fonalat,
 ha a fonalat húrtam a kenderből azt igazítottam, a kerek ment -

jobbra is balra is érsze vizu. bizony nem valami kelemes-
munka volt az a folyás, de addig kinkotam hogy megtanultam
szípen folyi, még maji napig is folyok, hiszen én akkor -
még csak 8 extendős voltam mikor megtanultam folyi és -
varnyi, mer az idős szülénk is azt csinálta telen este vörjig
fontunk régel 5 orakor fökeltünk akkor ötökötünk fűökötünk
nyoszakotunk és tornutunk, mer este jártok hozzánk töben
is folyoba akkor nem kéhetét tomunyi mer szavartak -
mikor kisseen voltunk a lezárivel akkor mentünk az -
iskolába - még foktunk egymás kezit hogy a legkiseb testvir -
is elné marogyon mert mikor esők voltak a víz elapát votam
gjan seim hogy majd eldülőgetünk bene idős szülénk a vízma-
szárat még kötöte macragal vagyis kötövel a lábunkszáráho
mégis sokszor elmarat a szírmánk csak este szoktunk hozzá
menyi az iskolából a rosszú miatt úgy ritük el az ebédet
régel, mer akkor már hármon jártunk iskolába, Julia, Lidia,
és József, azután Erzsébet és Mária. öten voltak testvirék, vot is
szülejinknek ilig sok gondjuk velünk, de azir soha se rugolotak,
mikor már farsang utójoiro még vot a kender folyva, akkor
neki fogtunk a dobon való n. varrasnók husvitig vartunk,
azután mikor a munkaidő tavasszal be alót, az idős szülém
is apám mentek dolgozni, az Julia testvirém otthon marat a
kis testvirékel. én még kacrákot és kislibákat öröztemz

minyöjünköt földharmátok amire lehetet Jás szükem kelttetet
40 dorvob köcsörtis hírsén nem röstelt velük bajmolvolni,
lehetet tartományi elégét mer nem sok enyiváló kölot nekik
csak este meg véjel etek mer mikor apat a víz minden
laposab heken anyi hal marat hogy rüvü vot tüle a víz,
hogy ha nyáron má elapatak a vizek votak ojan mileb főjark
oda maít minden hal vot akácsoknok elég mit enyi, mikor
má az is hírsény vot akkor idé apám kiarkota milebre vot-
arutain benne meg csik is elég ojan vaptagok votak mint
a sörvü nyél ^{az arkok} vagy szétik rostárol dírsábo a falujak -
mink is fogtunk kérel is anyi halat hogy a kötényjünköt
este mindig tele vitük hallal, mikor árotak a vizek, a nyitra
meg a vag mikor kiöntöt, gyüt a víz ki belüle három méter -
magosab is ahun laposab vot a talaj, a víz amint terüt a
ritekre földekre így hozta a poczikot vagyis egeréket bugarat
kákait vidot szinát gabonát mindent ami élöte vot meg
döglöt nyulakot is hozot, az eleven nyulak úgy szalatak -
a víz élöt ara amire szávoz földet látok, ha valamelik.
talát valami kis dombot és ot megát pikényi hamarossan
a víz körül véte és a nyúl ot marat így puszult el a legtöbb nyúl
aki nem röstelte a lakikázást fokhatot nyulat is elégét
mer azon a kis szávoz dombokon ot szoritak és ot puszult
el éhen ha a vízbe mint ot is elpusztult, mindenünköt -

tönkre tet a víz bizony akkor nem sok bura kenyeret étünk mer
töbnyire csak kukoricza marot meg a víztil de ha soká apat
el a víz akkor azt is elpuasztítotak az egerék mer a víz elül a kukoricza
korokra mások föl és hamar vot véne a kukoriczának mind el
ragtak, bizony legtöbször csak kukoriczais kenyeret étünk, meg krump
lírat, iskolábo mindig süt krumpelit meg kukoricza liszttil sütöt
ides sülem görhönt és malet vitünk ebidre meg kokoricza liszttil
pogácsát is sütöt de nem azt tetám bele hanem kendir magolajt
meg a halat is olajon sütöte meg ides sülem, kendirt termeszétek
sokat mer azt majus utoján is lehetöt vetnyi mikor a vizek má
elapatak mer alul vot a ruhánk is az ebéreknek vássonny ing
vássonny gatyá meg telen is gatyát hordozták az alsó vihonyab -
vássonny vot a fösö pedig vastagab melegel vot azt neverszék
a régi öregék komiszgatyának, az asszonyok jányok pedig vássonnybul
hordozunk legalul pentöt vássonnybul van a kötényünk meg
maji napig is mer en leg erőseb, alul a pentöt fehéren hordozuk
a kötinek pedig meg festetyük feketire az komáromba azután -
ugy varjuk meg és ugy hordozuk munkáim mer az soká eltartó
Még viza terek a kis koromi emlíkekre, etra a kis néid födeles
hárvó - mer ahogy elkeztem írni mink a fatu sülin laktunk -
két tö partján. elötünk vot a horvát tö oldalt magahédertö
májig is az a neve és maji napigis ot vanak ahun votak, azir
vot nekünk ojan neher a járás hogy mihint arot a víz minyji

a két tő erre fogot így azután nem mehetünk csak tutajon vagy hadikon
az iskolábo vagy a faluba még úgy is egy gardárok az udvarán járunk-
vígig, mer úgy járunk egyik udvarul a másikra így kerítük ki a
vizet és a sárt így juttatunk el az iskolábo a templomba és a botba.
még akkor az iskolánk is csak kicsiny volt csak egy iskola volt
anak volt egy kis könyvhájo abba volt egy kis laka nekva téglából
ot volt a keménore szajo ot volt a kemény is abul fölvetve oda
bujt be idés apiam fűtenyi, mer akkor az iskolábo is nem kájho-
vot hanem téglából csinált keménore. minden dijak minden
régel vagy dilbe szoma vagy káko tekeresét vit a hona alatt
mer aki nem vit avat fölirta az első dijak és az kikoyot-
mink is vitünk vona tekeresét csak let vona mibül de szománk
csak kevés volt az odahaza is nagyon köllöt fűtenyi a kicsinikre-
de mink abul voltunk szerénoresek hogy anak a jójardárok
sok folyte volt akinek az udvarán vigig járunk iskolábo-
vot neki sok szomájo is és volt egy kis sándor nevü szogájo is és az mindig
akkor huzta régel a szomát mikor mink mentünk iskolábo
azután mindig mondtu neki hogy sándor bácsi könny nekünk
is tekeresét hogy vikessünk az iskolábo, az megojan vicés volt
szereket velünk tréfálnyi mindig avat monda hogy anak-
kötök tekeresét aki tud harmadfelét ugranyi anyira-
ugráltunk majd bele szaktunk azután mikor ma maga-
is még sokalota akkor kötöt mindenüknének tekeresét

még Tócskőr is megcsinált olyan viccéket velünk, az a
sándor bácsi, megtörtént velünk is hogy Edér Szüllem mákos
tortát akart főznyi azt azt mondta a Juliska testvérimek-
hogy menyén el a botba hozom hát Krájeriárér ~~de~~ egy vérdung
felír csukort a testvérem még azt felelte hogy én magam nem megyek
gyűjön velem a Lidir is oner mindig ígyit mentim minden-
hova akkoris mint mindig meg fogtuk egymás kezét mentünk
a jó gondra udvaron vigig a hobortos Kis sándor bácsi ipend fát
vigot az udvaron azt kérdéte tőlünk mikor elmentünk -
meleke kömöntünk neki hogy hát jöjnyek hova mentek mink
még montuk neki hogy a botba, megin kérdéte tőlünk hogy
mit akartok a botba vényi hát egy vérdung felír csukort, megin
azt kérdéte hogy, hát visíték a vérdungot mink nem visíték
hát akkorcsak szalaggyatok vissza & kirjíték el anyátoktul a vérdungot
mink azután wadi vissza szaladunk a szülénkő möggyük
neki hogy a vérdungot agyáked oda az meg kéri hogy
micsoda vérdungot hát akibe a csukort agyák hiszen azt -
papiroosba agyák, kimonta azt nektek hogy vérdungba agyák-
hát a sándor bácsi, azt gondotam, hogy az a síros fejű sándor
csapot be, no de most mi sjesetek mer sokia kúsül el-
az ebid, azután szaladunk a botba de bizony nem vérdungba-
aták a csukort hanem papirba, de én bizony még vinttem
de bizony maji napig se tudom hogy hány diká vót az-

az egy vérdung felel szukor merakor meg hire se vot adek-
ának, no azutan mentünk hara vitük a czukort a hobortos-
sándor bácsi megin csak sinát huzot a kazalbul a lovaknak
ma meszirül nevetet minket kérdeszte hogy hát jányok
kaptatok egy vérdung szukort mink meg montuk neki
hogy bizony kaptunk de nem vérdungba mint ked montu-
hanem papirosba, a sándor bácsi megin rimonta, azám
de anyátok mot vot it noilunk azt montu hogy ma nem
föz mákos tésztát, mangyam meg nektek ha gyütök a botba-
hogy meg ehették a szukort mer ma nem kööl, hát
bizony mink kaptunk rajta megörütünk a czukornak
szijen kibalagtunk az udvarbul az utra ma anan hara
látunk a mi kapunkba, azt mondja a juliska testvirem
hogy nem vör idés szülem csak nem kööl a czukor gyereünk
ijünk lé ide a sövény melle szukok el ugy is lét szijen meg
ortotuk egymás kösz a czukort, meg is étük mikor károlodunk
a czukor évisbül nem györtük egymásnok mondanyu hogy de-
jö jártun, meg enyi czukort sohanem étün, hát ides szülem
csak szalad ám ki a kapun elker~~et~~ ^{dit} Rajdásznyu hogy julka
lidi gyertek ma hamaréb mink szaladunk meg nem isirtük
horma közel ma akkor kérdeszte hogy hát a czukor hun van
hát meg étük hát minak étették meg, mer ked azt montu
a sándor bácsinak hogy ma nem kööl a czukor, nohat ortán -

Kapitunk mink a cukorér ójat hogymég ilék mindig de
mindig ezimbe jut az a cukor évis, mer idis szülem meg fogot
hun engem hun a testvirémet meg pufot ugy mind a ketönköt
agyba főbe nyokont posont meg csak kimen faret bele: ezután meg
a téjas sándor bácsit mita atkorta. mer az meg a kapubul
leste hogy mi törtinik velünk ot nevetél benünköt. no de
mondhatom én is hogy ojan keserü keserü cukort az iléimbe
nem étem de töbet nem is kívántom ingy, az után mikor -
ma lécsilapodot idis szülem mirye, azt menta prontg hogy
megajotok torkos kutják megbüntettek avál hogy nemvémek
a fejetekre bécsi piroz keszkenyöt, mink akkor elkesztünk
rinya újbul szipen szabonyi a szülemnek. hogy csak keszkenyöt
vagyis töbet soha nem éssük meg a cukort, no ezután
még in adot hat kirajercart az idis szülem még in szalattuk
cukorér má akkor várt a bolondos kis sándor má akkor ara
borrontot hogy ne jányok jó vót a cukor de nagyon nevetél
mink meg montuk neki hogy jó csak önéki köllöt vone az
háta tartanyj, ezután oda irünk a botba minya kérdés
a kedos hogy tik mir ritatok, hogy ugy kíván riva a szemétek
hat azir ritunk hogy amit először ritunk cukort hat megétük
eztén azir ritunk hogy jól elvert a idis szülem, no az nem ojan
nagy baj kikajtatok, azt szokják mondanyj hogy eb eront-
beheged, az igaz. nap keleti bacs! mer így csufotak a szidot-

no azután meg a zsidó förmét ránt aszkérdi hogy kimonta
aszt néktek hogy én napkeleti vagyok s hát kimonta hát mindenik
ugy mongya magának hogy napkeleti, vagy hát g huggan mongyuk
magának ugy hogy nyenyugoti. s vagy ugy hogy kutya farka bácsi s
mink csak ugy mongyuk ahuggan moister hajuk, azután a
zsidó is jól förmét ránt, azután hogy bolondvót akittel hallo-
törtök hát akkor az egész falu bolondvónta a testvirém hiszen
mindenik aszt mongya a faluba hogy egyik botos a nap keleti
a másik meg a kutya farka a hoosmárvát meg körmörök hiják
azután a zsidó mirgesis vót meg nevetet. is. aszt montra hogy no
hát kisjányok tik bizony jól bemontátok a bodosok nevetit-
én azután montam neki hogy mongya meg hogy mi a neve mást
ugy mongyuk magának azután abut montra a zsidó, hogy ha-
míg akarjátok tunyi hogy mi a nevem hát megmondom engem-
vót sámsuelnek hinak, akkor jó van azután drót bácsinak hijuk, de
nem értititek meg most jól nem drót vagyok csak vót azután a guliska
testvirém jól odába bököt a könyökivel amint melete átom aszonta
knekem hogy te meg most érted hogy huggan mongya a vót bácsi
de bizony mi értém, de kedves vót bácsi uggyi nem harakszik
ránt s hogy csunyjái montuk a nevit azután mindig szípen mongyuk
magának a nevit, csak agyon méküntk bécsi piros keszkenyítő-
osdok bír én, csak hozatok piszt de menyí piszokléne két keszkenyítő
kérdeszte a guliska testvirém a vót bácsitul, az meg aszt montra nekünk

nem olyan drága csak 25. Krjczár egy keszkenyő két 50 Krjczár
no az elég drága anyi piros idészülétnek nincsen. én mondtam
a testvéremnek no de gyenünk ám hazra mer majd mégis kikapunk
hoogy soká meggyünk, még jól kisé mondtam csak be lépet a bolba
idészülék egy verszővel a mesztelen lábunk szároira sejt mup
uagy rá vágdat hogy azt se tutuk mere szalagjunk, a szidó.
még szabodot idészülétnek hogy nébínsen, hiszen akudortak a
bécsi piros keszkenyőre, no osztán idészülék is hazra ért. osztán
monda nekünk hogy no jó madarak a csútkort is megélték
két sorosan köllöt meg venyi. nos kölene a bécsi piros keszkenyő
majd kaptok majd ha tutok dogoz nyi majd akkor veszek ha-
megérdemlítették, ere a juliska testvérem azt monda hogy hát ez
nem dolog hogy elmentünk a bolba idészülék ara azt monda
hogy isten messz ijen dologtú amit csináltak, no azután az elidből-
vacsora lét; este idészülékem kérdixte hogy mir nem vit idészülék-
elidét idészülék elmonda neki hogy huggan becsapot az a bolondos-
kis sándor azután idészülékem nem bántot mer az soha nem verét meg
csak azt onakor né hugganunk senki szároira csak idészülék
amut parancsol azt csinájatok meg; akkor majd lesz bécsi piros
keszkenyő ha jók lesztek. de lét is nem is sokára, de ki gondolta.
vona azt meg hogy miből rendote ki a jó Isten. it le írom!
vót egy hüségis prógja névü Kutjánk, hogy vacs extendit
jártok minden fele álot a szárova bujt, hugga törtint

azt nem tuduk magunk se csak csak ijel nagyon ugatott a
kutyánk ma idős apám nem hangozhatta hogy mir ugator a kutyá
onyit talán valami boy van azután idős apám kimint hát mit
látot mint a pitar ajtoba egy nagy fekete álotot megdögöre
a progyász kuta meg mindig ot ugatott körülöte, azután idős apám
a sétálbe nem ösmerte föl hogy mifele álot meg gyújtotta a lám-
pit kivite avval nixate meg hogy mifele álot hát bizony egy
nagy göriny vót a tyúkokat akartta el hurvazony de a jó kutyá
meg mentéle ikét, no azután begyüt idős apám. idős szülem kien-
dészte tüle hogy mit ugatott annyira a progyász idős apám azt-
azt mondta va hogy megse mondom mer meg ijetek tüle de mind
is szabotunk neki hogy csak mongya meg nem uruk meg akkor
nem ijedünk meg, ez az idős apám azt mongya hogy egy nagy görint
fogot a progyász, bair csak fogot volna hármot vagy nygyet mer-
akkor töb pirt kapnánk a börjér. én is meg a juliska testvirem
ecire mind a keten fö kajátotunk, hogy hát a börít meg is vessen
no hát annak az áribul csak kerül nekünk is becsu piroz kerkenyő
meglig nem is tudunk alony de nem az ijedistül hanem az örömtül,
elis vite meg az nagy idős apám az öreg öcső ször bör kereskedő xsido-
nak meg is vét, 2 forintér, a xsido. én meg montam idős apám-
nak hogy annak ne agya hiszen az keres pirt öd erte mer meg
a neve is öcső, de azt mondta idős apám hogy moir nem venne meg a:
faluba. no aztán elment idős szülem a keleti boggyábo, vét is a 2 for

nikton nem csak bécsi piros keszkenyöt hanem meg két réf kartont-
nekem, két réf kartont a juliska testvéremnek. Fedros kacsinak valot
no orvutain arütünk nagyon a szive hűkainok, a poogjara kutját egy szem
etük. hogy van iskolabo eresse szetünk minden kinyir durabokot ami
ert ő fogot nekünk szive bécsi keszkenyöre valot. de tobet nem sikerüt
neki ojan alatot fognyi, moir most elis versüt meg a gyirjo is a
bécsi piros keszkenyönek, aba az idöbe meg notát is kerekitelek rula
a nagyobb martosi janyok is menyecskék. It le is iram a dalt majigis
danóják mikor janyok van ugrot a menyecskék is a janyoka kurjan
meg a pilliket meg fogják egymás kezit is menek körbe is akor
szokják danonyi, hogy bécsi piros a keszkenyöm barna leginya
szerelem ha barna is de nem origjany szeret az engem igazán.
is meg tobt ijen notákat danonak eszt mongyák kurjanok ex marto
son régi ösi szokas. vana horvat to meket egy kis domb eszt ver
vük kurja dombnak. farsang utójakor be al a böt egiss bötbe
minden este oda esse gyulekesnek a falulal kireb nagyobb janyok.
menyecskék, gyerekek leginyek, is ot pillikének a gyerekek labdáznek
de vararnoy meg elid után is dilutam havangozarigot pillikének ex
egy megy ha jo az idö minden este egiss kurrutig akor oruta aba hagyák-
ent ma elhagyon' vissza terék meg a gyerekek korra amikor megojan boldog vot.
am - mer en is eldandhatnam ainta régi notát. hogy: ha meg egyszer
gyermek tunék lenyi, minden bimoto el tunam felednji szep gyermet.
kor jöj vissza egy szora, öxi vissza fehér öxi vissza.

mer igazán boldog voltam mer gazdagok vagyunkha nem votunk de,
azir nem eseretünk volna még sok joggardarol mer a mi szegény ház
unknál minden vot, mer mind vala mennyin dolgoztunk, ki mit birt
mint már az eljén irtam, mikor már a kocso és a liba pisztorszig
aguratusba léteit akkor oda atak a szüleink gyümölcsöt öröznji
nigy öt gárdinok is örösztük a gyümölcsös kertjét, ösmel unyi gyüm-
ölcsöt kapunk hogy vot olma körte asmat, szíva egész tebe való nu-
ndig vot mit vinyi az iskolából, ezután má vot fejös tehemunk is
még mihekét is szörzet az ides apiam. vot minden a házunkná
vot hgy voj turó aziz gyümöcs lelkvör eggik évvil a márikig tar-
tot mindig. mer az ides szülenk beosztot mindent remolésen és
mink sokan votunk testvirek de mink korra nem nyugturi
semihö csak avit etük meg amit az ides szülenk adot, miye ruhink
is vot ojan mint a leggazdagab jányoknak, szinte ivégyeltük a
faluba a töbi jányok de nem is hevertük el az idöt, mikor
már én is extendör votam a juliska testvirém még 12. akkor má
elmentünk napxadimbo másonyat irtanyi egyzinimaczija
birtokba ugy nevezik hogy agyagosi pusita ot moktak a
mártosjakk aratnyi is maji napugis, az utarir fizetek 15. krajczár-
ot a jányoknak az aronyoknak pedig 20 krajczárt fizetek egy,
hetre kapunk 90. krajczárt. ezt a fizünköt még piroz eszm
airo, szántuk mind a keten, de hát nagyon soká gyüt eszm egy
jár piroz eszmáro való tizenöt krajczáronkint, mindig

számitogatnak este mikor lefeküdtünk hogy hány hétig köll eljá-
nyi nap számba mikorra kikeressük a piros csizmairo valót de
nem köllöt mised nap számbol kikeressnyi mer az ides szülemet anár
okorra szípen évsze szület turót vajot és elvite az érsékujvári
pünkösdi vásáro ot vét mind a ketönk nek piros csizmát
mikor este meghozta én is mega testvérem is ugy örültünk hogy nem
győztük a szülemket csokolgatnyi mer gyalogment oda is és
háza is gyalogolt hát nagyon elfárat a séginy mer az érséküli
mer ugy emlékszik rá mint ha most let volna hogy pánvokko-
dot hogy drágák voltak a piros csizmák mer a legszebb két párt
ö-vete meg hát mindén krajcsinját érte át, mer csak egyfo-
rmát akart vény hogy ide háza eszse ne haraggyunk nyta
hogy ne mongyuk egymásnak hogy a tized szebb inkább ö-koplaton
még mer akkor még nem lehetét csin vonaton szényi érsékujvárho
mint most akkor csak kórsin vagy gyalog pedig montorkó jó memore-
van, azután azt mondta ides szülem hogy no kedves jányojim még
vétem a legszebb piros csizmákat de ugy még kinnjiték hogy legal-
is öt esztendőig eltárosson, mer tujjátok hogy nem bívunk vényi
hát megis kinnlütük bizony minik sárba föl nem hirtük inkább
ha sár vot a fekete csizmaiból elmentünk az iskolájig ot a feketiket
lévetetük ides szülem hozta a piros csizmákat utánunk és
az iskola pitárba fölvertük a piros csizmát ugy mentünk be a templa-
mba ha jó vagy vot akkor telen is hordortuk de bizony érsék nagyon

még jártunk a piros víz márvól, no hát az is ex embe jut meg ilek akkor is
nagy karácsony táján igen hideg volt akkor is víz volt de be volt fagyva
mindenütt a víz, hát a két tón elötünk vagyis a házunk elöt ug,
szombati napon halászotok a halászok körös körül ki lehetik a
tón a jégét, a köcszin meg egy nagy leket vágtok, mikor körül
kerítetik a nagy hálloval a jég alatt a tót a nagy léken a köse-
zin húzták ki a hálót mikor egy tanyát vetetek a halászok.
ez nagy történet vagyis nagy osztoták be a halászok a jégalati hálá-
sotot hogy amit hárson vagy nagy társasággal osztoták az egyik
tót is vagyis a hovat tót is a hédér tót is amit megint apám vagy
akora lekekel ki lehetik mint egy jó nagy vasmó kosár.
és mikor az mind kivót tanyáikra lekeve de ez meg törtöt a
halászoknak sokszor két hárson napra, minden kis lék volt
a másikkal ojan hárson vagy nagy méter távolságra mikor ez
kis volt akkor meg kezdődöt a halászat, de minden kis lékből a
jégét ki köllöt a jégvágó fejszével hárnyit hogy az apácsi
meg ne akaszon benne, no azután bele hánták az apácsiút
a vízbe, az apácsi hárnyú kötelinék a leg vigirc kötötek.
egy hárson méter hosszú toló fát is az mint előt az a jég
alatt az húzta a kötelet apácsiút utánó mint a nagy hállo
egyik halász a nagy lékből indult meg a halászat, a toló fát
egyik halász a jég alatt egyik kis légből a másik kis lék-
be toltta a toló fát ot a másik halász toltta megint előtbe

Kis legből kis legbe a mezitelen kezükkel igazították a to-
foit hogy elne akagyon a harmadik halász meg az aprósut
igazította utánuk. Egy kerítetek tonnyát így irték ki a nagy
lékre, a másik vige is ott volt a halonak a nagy lékbe ott is
egy halász az aprósut tartotta hogy a jég alá ne menjen.
egy pedig ott is a köteleket így irték észre a nagy léken akkor
elkeresték a halászok mind a két viginél szenyi föl a
halot egyik vigin is két szete a másikon is mikor föl
vették a jégre mind a két vigin az aprósut utána az egyik
két halász aprósut a felső felit a másik két halász az olmos
felit alumul szete így irt ki észre a haló a nagy lékre
ott hurttak föl észre a roth halat a jégre úgy vették ki
mintha székbe lettek volna, azután jó mennyire elhurtták
a jégen a halot ott osztán kivetik a halat így meg a
jég alatt való halászat, a fojó vizen is így halásznak télen
mindig a viznek szembe a fojárának, a versének meg kivi-
gnok akora lehet és aba alityaik bele ha vegeré bele fojgy
úgy lekelik ki a jéget körülöte is úgy vették ki a verset,
(már most le írnom hogy jártuk meg a nagy lékel, úgy harci-
ony táján volt az idő jó fagyos volt sombaton halászták a
a tókat, mind sokkór szénit vasórnok vige fölöttötünk
Templomba mind a keten a juliska testviréssel föl hurttuk
a szép piros orizmánkot is mikor mentünk a templomba meg

ides szülem utainunk kajátota arit hogy vigyáruunk a
ruhánkro meg a juos csizmánkro hogy csunya né legjen
mink rá montak hogy vigyáruun is, hát jól vigyáruun,
mikor dilbe gyüitünk kava a templombul má akora el-
felejtétük hogy ides szülem mit mondót néki a sima
jégnek csuszánk esze vezeten a jégön egy kis ho vót nem
látuk meg a nagy leket néki iramolunk a csuszánok
meg foktuk egymás kezit egy barátöm mega sarkunkba
csuzot mint a szélvén ugy csuztunk eszünkbe né jutot
hogy lekek vannak hát a közepin bele csuztunk a nagy
lékbe éczere keten a mint pajáruun a barátömöl a test-
irém meg utánunk nyomba az meg akart alnyi de nem tudot
vén is utainunk bele meg joban bele nyomt a vízbe, no hát
let am kajdászis mer ki nem birtunk márnnyi föl
nem birtunk kaparoknyi mer a jég nagyon sima vót a víz
is melig irt a ruhánk elázot a juos csizma száro tele
vót vól de bizony neheren tutak kihúzoknyi beünkök
az emberek ot jágatunk a vízbe zsákokot terigetek a jégre
a lék szilire hogy ne csuzzon ugy huzkát föl egy halász
ember majd ot fatunk bele a lékbe a ggerékis ki ak
artak huznyi de nem birtak, ki huznyi, arutin ides szü-
lem is oda gyit majd éze esét ijetebe hogymost mit csinál-
a sok szij valánköl bizony vótunk minki sajátuk a szij

ruhánkot, akkor még fogatuk hogy ezután jobban vigyázzunk
a jégén, ez után telt mult az idő mindig öregebek letünk jobban
még tudunk gondolni mindent mikor kimaratunk az isko-
libul, akkor má köllöt dolgozni mentünk az uraságho-
ta ~~vezet~~ istanyi ezután kecsinyi aratnyi így sorba amint
egyúta munka még az utolsó nyját hozza nem horták a birsék
egyig mindig mentünk, napszámot 20. krajczár vot a nap-
szám az ~~osztály~~ munkának még 25.öt fizeték. de akkor abba az időbe
20. krajczár vot egy feje való kenyő. 20. krajczár vot egy
fej győz, ócsó vot a matorja keves vot a napszám de azér
egy forint huz krajczárt kevesen minden heten így köllöt
a ruházotunkot kikeresni, idés cipánkol egyút aratunk a
a tiszteletis ur galonáját így vot eligrigis kenyőnk is
is vot rendel ruhánk is, vot, mer mindigunkot fölhasználtak
ki mit birt aki nem birt még a határbo dolgozni az hács-
akot még libákot örzöt még a mást is elváltak háron
megy fákot inörmel mikor elaták egyik gazdassony kötiyt
vot mástik szoknyát vot így vot rendel ruhánk mid vala-
menyünk, még törtint velem az is hogy nagy vízek jártok hogy
1882 be is megáratok a vízek a falu körül körül is csak ojan kintet
is tartotat az is vot a faluba is de nem mindenüt a laposab
udvarokba. minilunk is vot az udvarunkon majd a konyha
ajtoba átunk ki a tutajal, csak vizet meg fákot látunk,

amennyig azsemünkel ellatunk a falu körül voltak gyümölcs fák ~~nyír~~
nyír fák fűz fák szil fa ~~nyír~~ fa minden fele vad gyümölcs fa -
bukrok borot minden fele kányot ^{ukor} véres gyüvő vanji türke
galagonya bukrok még több más fele bukrok, ezékre a komló-
ráfójt egy erre sőté hogy csak alotta lehet el bujkálni
mikor a víz meg árt az egerek bugarak madarak mid
ezen maratok meg, a víz a száraz fa ágot ~~akát~~ nádot
csúskát a mit föl vet rá habota ara a szövényre, mikor a
víz elment úgy marat ot mint a ház tető ojan vastag volt
hogy még laknyi is el lehet vona alatta, őszel az ember
egy erre nem tuta vona csinányi amint ezers szil es a víz
erre habota őszel mikor víz gyűt hozta a sok gyümöcsöt vadomát
vad körtét fekete körtét mer anyi volt am ez a volgyümes fa
hogy más fajta alig volt, a száraz fák azok is csak úgy voltak
egyiket fehér szivánok nevertük a márikot ködnek. a harma-
ikat, lösmünnek negyediket szőlő szivánok ötödiket tucán. szí-
vánok, hatodikoto véres szivánok hetediket durvánzójinak. 8 dik
berovánzeji vagyis honozu szimü szivánok maji nagyig is,
de ezéket talán mind a noje ültete vagy ojtota mikor
az aravát hegyin kizsát a bérkából, de a víz még még márt
is sokat hoznyi ~~nyír~~ nagy fenyő szalokot sok gubiorot para fa
gyugot, azat csak az isten tudja hogy hogy kumén hozta mikor
ojan here kileböt telen a szil ot bele fagyot a fenyő szal, a falusi

emberek mikor anyira befagyot az árvíz télen elméntek
fenyőket keresni aki aztán talált elment fejszével
ehető vagy testvert vagy kőmát vagy szogort aztán ki
lehetik, az után van káposzt vertek az egyik vigike ara
vastag kötelet kötötek így fölhurrták egyik vigit a jégre
így ki hurrták az egész hosszú szűfenyőt az után szíven
elhurrták ha az a fenyőt otthon megosztották rajta.
még ez a rozsa arítal aken most is írom ezt a régi történetét
ez is a hetvenhatsi nagy árvízbe volt fogva ez a véres fenyő
akiből ezta az arítalt csinálták a nagy öreg apánk nagy
halász volt mer ejesmiöl is csak a halászok értetek leg-
jobban mer azok korán mentek hát azok találtak rá
leg hamarab, node sokan még az iletükkel is vesztettek,
egy fiatal ember igen bátor volt amint meglátta a nagy
szál fenyőt, a kerték melet az árnnyikori nem vóta víz még
erősen be fagyva mezzirül oda csuszot, de még közel se
se írt a fenyőhöz akkor má lézszakat a jégala mint a több
jék közel se mehetek lézszá többet nem is látak csak akkor
mentek keresni mikor az jég erősen befagyot valami
egy hetven tutak kívényi a jégalul mer az víz megot volt
leg mileb ide ha az még a szűleji még a felesige majol mérny
út hatok mikor még montak hogy ezertint, amlot két hónapal
résüt még a felesige víz az is mint a szűleji, az én

aprosom is me jart a fenyő huszkálisó amig az egyik mései
vel fixatét ora aris bele szakat ajébe mire hara irt megfagyot
szita a ruha mikora hara irt nagyon megbetegedét a nagy
lax neki mint a fejinek valami kelis tántot berone a
fejbe az orvos arit montá hogy máskya ~~ness~~ lehet meggyogytanyá
csak ha a szemin hifekad és az egész szeme gözöje mind
ki fogó, fenyőt huszkát de néme csak egy murat meg ex
az asatál is abulvan esincitotva amit ketven hatba a
nagy árvizkor az ^{a fenyőből} ^{akín irók} aprosom huszkát mar aris nagy halas,
rot, rot magamról irók egy kalandot, mint kemtémis irányá
hogy a falds szilin baktunk miként árot a víz ninyá
téli szalat az udvarunk vixel hát elgyútek a kollégijó
isik, vasárnop délután hozzánk kitáláltuk hogy gyérünk
ot ladtikisznyá az agyagosi sánokro a nagy jegénye fákon
rok a varjú fixék mégá szarka meg a vörse fixék majd
szédünk rok tojást, én arutan montam hogy szédünk ám
de ki márnik föl a főra a juliska testvirem csak vá mon
ta hogy hát kiméne föl csak te mar te legjobban tudo föl
márnnyá én meg montam hogy igaz hogy tudok föl márnnyá
de ha letalálók esnyá arul a nagy fákról akermi léz, de
de csak birtaták hát szót fogatom nekik arutan meg
iggyertünk aba hogy én nem övesik, a testvirem let a kor
mányos, a ~~hátrituóm~~ mégá guxor most az egyik mikor az,

mikor az elfarot akkor meg a marik övezet gust a ladik odalán.
 bele ütünk niggén a ladikba neki raxon a nagy tenger
 vizén csak a fák hegyei voltak ki nagy nota zóval igony
 est az agyargosi rászok de az bizony távol erik martosko-
 no ostoin oda irtünk valami más fél ora múlva csak
 a nagy tóts teteje volt ki a vizben még a nagy jegenge
 fák töveji is mind a vizbe voltak de fiziek mindmáig
 volt két is mer aláronyab fáro nem fizikehetet a viztül
 no azután mekerdödöt a fa mázias én kerütem a rona
 coda állítottuk a ladikot a fátörvibe én rá itom a ladik
 faráro onan kerütem máznyi fél fele nem sokat kö-
 llöt máznyi mer főjeb ma sürü ágos bugar volt a fa
 csak az volt baj hogy nekem volt köztük menyi fél fe-
 le. mer a fák nagyon magosak voltak mégis meg mártom
 jó sokat mer tojást szétem ki sokat a tojásokat mind a
 keblemben raktam hogy ezre né törjem meg ki irek a
 fáru. ma jó este volt én mondtam hogy gyérünk harra
 de a tób csak birtatuk hogy mázok rá meg valahány
 fáro, mer én ma ki voltam fárodra, de a testvirem
 csak birtatot de én ma nem akartam de meg ot volt egy
 fél szaroz fa de nagyon magos volt ugy kihajlot a nagy
 vizre de fiziek meg nagyon sok volt rajt mondtuk hogy
 meg ara menyek fél no azután mártom fél de ma akkor is

meg, mondtam is nekik hogy engem mos levés a szél de mikorra
jöl irtem a füzékhöz igen szellem ki a tojásokot a füzékbe
ojan nagy rugós támat a nagy fak ágai között gyűjt nagy
szavatár akkor má kajálásoktól jól hoztam hogy gyere nyer
léfele de én bizony nem mentem először kisétem a tojá-
sokot csak kajálolam nekik hogy, hát akkor meggyűtem jól
igen magosra a semjér, no azóta ereszketem léfele má nem
is merész votom a ladikái de a szél má akkor úgy fűjt csak úgy
hajtogatva a fak hegyét hát má megse gondoltam volna hogy
alanni baj történyen, aba a pilanában az ág levéte a
fűjésvél a keményét, amint hátra kaptam utánna
hogy a szél is el né vigye a márik. Kezemet előalajótatom
ijetembe az ágot prof lértom a ladik mellé a vízbe de az
vot a szörvésre hogy nem a ladik odaláiro estem hogy
nem töröt el semim, a vízbe zuháiro estem, hamarosan
elkaptam a ladik odalát azután bele huztak a ladikába
de meg ököt is majd nem elfordítottam a ladikal, meg votom
ijedre mind, az után én mondom nekik hogy lársitok most
enék tik votok az oka hogy én a vízbe estem, mire most
ha hara meggyünk, a testvirém csak mongyarnilene má
mint ides szülem jól elvör bennünköt, azután kiserar-
gatuk a ruhámot ahogyan tutuk má én jól fájtom igazán
én bele kuperotam a ladik orábo a szörvő nagy szörvő

arután neki fgtak on öveziskő ladikóvátunk hara fele
de most nem ojan vigan ám mint mikor mentünk mes-
tutuk hogy most mi vir ránk, hogy mit kerestünk mink
tojásokot szenyi majd mongya ides szülem, hát meg jó
memmi mentünk a ladikal mikor má halottuk hogy
ides szülem kajászot nevünkül hogy julesa lodi
gyerték hara. mer mindig fitek hogy a nagy vizbe
valahun bele esünk? antán majd meg ijedünk nos
bele halunk, de mink nem ijedünk ám meg a vizbe
mer ~~szük~~ azt meg szektuk in tutam jól usanyi is
de a testvirém nem, no antán hara itünk ides szülem.
ma várt mer má jó ~~ate~~ vot eső szova is az vot hogy
kun ladikóvátotok igen estélig a testvirém mongya
hogy tojásokot szenyi votunk az ayyagosi sinoron
in meg akoris csak után a ladik órábo a szóman, ram,
vám kajátot ides szülem hogy szájok ki má a ladik-
bu akor mongya a júliska testvirém hogy nem mer kí-
szanyi mer lonosza ruhójo lé exét a fáru a vizbe
ides szülem meg ijét joban mint mink megvotunk, nem
in bántot benünköt csak meg jööt mind valaményinkét.
azt monta hogy töbet el ne menjünk ojan messzire
hát ha most elvettünk vóna mindenistül valami nagy
vihar elöntöte vóna a ladikat az irás se tudot vóna val
unk.

Kiseb korunkba sokat ladikasztunk sokat fűrűtünk
sokat halasztunk tapogatunk veremő koraraka mikor
elment a víz minden gödör teli motrat hallal sűtötük
förtük meg a hideg is kirárat tulle mer meg etük meg meg
megse vót főve mint a fele gyerekek mer a szűlejink
nem vótak othon, ~~ők~~ sok vizet meg köllöt gáronyi
csak mi azöte nem möte a tötisek vannak csinavo-
asztin minkis nagyobak letünk asentünk a hat
árbo dogozny meg naprazambo az unarsighe arata
sbo, asutan a testvirem firkho mint. 1890. be en marvat
am en vótam utanno a legoreget en is asutan
firkho mintem. 1894. be. asutan mi nem köllöt nap
razambo järny mer vótak az aposomnak fogyeji
nem menthatom jo sorom vót mer mindenkinek nö
fogatom szorgalmassan dogoztam, örütem hogj nem
köl naprazambo järny az uramnak ket testvirje vót
egy nyeny meg egy bityo anuk is vót felesige, megj exst
zudejig egyit vótunk asutan elvölökasztunk ocsin
atunk nekik hárat asutan elmentek aba laknyj
aproxom a földekét is át ata a ket fjanok asutan meg
unk gardsalkotunk orem valami jól mint mer egy
isatendö malva meg döglöt az egyik lovunkyx meg nem
vót mer a ház csinálom is a bankbul vete jól az

apósom egy nagy önzegét, arántul is vót adóráig hát két fele
osztota a földet két fele' mént öz arántul is a két öreg
velünkmarvót mer én jó vótam hozzájuk igazkodtam
dogoruj hát engém nagyon szeretek, minden fele garda-
rági eszköz elosztot az apósom közöttük a lovakot is de
tehen nem vót mer az is meg döglöt egy tehen nem jut
ot senkinek azután mikor magunk maratum nekem
adot az idős apám egy két éven borjut az vót az
örmes vajjonom az apámul de mit is kirintom
vona bír orak mindenkiünknek anyit is dtharon
mikor függjünk nem vótek, megis az segitét ki a
bajbul mer a borjut elatuk anak az árabul vót az
uram egy esiket ahelet aki meg döglöt egy két két
lovunk ez vót a kezdete a gardalokdarunknak aru-
tán ez nem vót az nem vót sok fele gardarági eszközt
be kötöt mérerem hogy legyen valahugyan az uram
is igazkodot tehen sok nádot vagot szót elatta
hogy legalab a kamatot meg egy keves törlesztit
birjünk firtnyi meg malacokot is abu soktunk
vénji mer bizony lovat vagy tehenet nem tutunk elanyi
amibül töt piszt kaptunk vona bizony nagyon sokat
kellöt gürönyji mikora kitutuk firtnyi az adórágot
mer mindig vagot hozzá lét sok marolik meg sok más

arutain het esztendőjig küzdötünk a bajokkal akkor még betegédet az anyosom másfél esztendőjig elme zavarba vot-nem nem is tudtam le írni hogy mit szeretünk vele-arutain meghat arutain ma csak az anyosom maradt még két kis fiam vot az andrás születet 1898. be az István. 1904 be születnek a nagy mama gongyukot visete. mehetünk nyugotán dolgozni. mikor ma az andrás segitet volna 1914 be ki ütöte világ háború akkor vot ma 18. esztendő besorozták katonának-arutain az uramat is itthon mondtam a 28 esztendő öreg aranyal meg a 11-esztendő pítárol az uramat a munkás csoportba helyezték az andrást vez. p. s. m. b. a 31. honvedokhoz vitik. 15. be arutain dolgoztun volna ha birtun volna arutain az öreg mama is megbetegédet szél ütést-köszet a nagy agodalomtal. 3 esztendőjig mindig az az ügyöt nyomta. & nem mehetem a határba dolgozni arutain nem tudtam mit gondonyi elmentem a jegy zű ürtö hogy agyon valami taniacrot mer igy nem len. s. m. k. a lovaknak egyzál szina se vot a jegyző ur azt mondta hogy irassak orvosi bizonyítványt & az öregmülevül azt küggem el az urammak lehet hogy harca evessék valahány napra arutain elhozták agyalarul az orvost irt 60. koronájér

aratóin elkütem az uramnak harca is gyűt 13 napra
lagalóib leharáto a mexókot aratóin ugy hitam regi
tsiget a pistához a juliska testvirómal gyűtögetik föl
mikor nem vot a lovaknak egy szél minájuk se elmen
tem a tiszteltes urho igen jó lelkü ember vot atul ki
rtam Kolesombe ar. után az is irt egy kérvényt négin
harca eventetik. 13 napra aratóim no aratóin az is
még lét de nem mind a zap láiben marat no most
kit kijunk aki le arama a 11 extendis fijam arst mo
nta hogy elmegyünk keten valamikor csak le len
majd a szél ütöt meg ennyis hogy hát az öreg
militet harca tegyük vagy kire hagyjuk a lovakat is
ar. után egy segitetünk magunkon hogy a lovakat
be foktuk a kocsiba kocsin elmentünk az öreg mamát
még rábintam a romxid ar. monyra aratóin elmentü
nk aratónyi az nem is jutot az emünkbe hogy a karr
át meg is köll kalyáinyi, aratóim oda irtünk, kifok
tuk a lovakat atunk elejbejuk zabot karmatot le a
pita. minya monyja hogy ez a kama nem fog en
még mondok hogy kőörüd meg meg kőörüte de biz
akon se fogat en is probatom de bizony nekem se fog
ot mit esinájunk hát vele a justa monyja hogy meg köll
ora kalyáinyi hát ha joban fogna nész. kelötim min

olen mere ha lätänink valomere embirt de aratnji
nem löitünk senkit kät exzerer a pirsta még löitöt egy
juhászit meszre a talokon hogya birkeket terigete
arot mongya nekem hogya ~~idős~~ anyám en oda vizem
anoak a bácsinak a kamrát ha megkalapainoi en
en birony nagy bánatoran arit montam neki hogya
uogis hujabo vissed anak ugy se kalapajo meg nem
löitöd hogya ojjan öreg alig botlog de a gyereik csak el-
vite de birony uoff viszra is hozta amunt elvite arit
monta neki hogya öbirony nem tuggya megkalapainoji
még az öreganyja se kalapoit kamrát nem megö-
de még az öreg anyja se nem ajis juhász vot arutan en
mondom hogya gyere kard arit a kamrát ide majd meg kalapai-
lom en arutan kimentünk az agacsfák alá vitetem a kama-
nyelit egy bukorai leventük az üllö fat a földbe arutan
montam gyere pirsta kalapajj minos máslija majd regit
ék en is ha elfarod a kered most megtanit a nyomorurag
arutan ütötük ventük kalapaituk mind a ketten de
birony ma maj di lét nikorra valahuggyan ^{az kamrát} kassakotunk
no arutan jobban fogta a zabot arutan örütünk hogya ma
megis tudunk valamit kassainyi erö nap csak két esfel
kérészet birtünk másik nap ma töbet harmadik nap
ma lét de minden nap niczer is kalapaitunk de megis.

leíróitunk magunk még hozzá még mégis kátutunk korzónyi is
leíróitunk is csak az volt a leg nagyobb baj hogy gyűjtek voltak bizony
gyon sokat szeretünk a másik háború alatt is azután 17be
még hat az öreg sülle is akkor csak keten voltak a pistorol
otthon, az utómnak egy sürgönyöztem hogy gyűjön hozzá porro-
nybul, mi akkor még is hat az idős anya, de én is majd még
írtem a sok bajba már még csak rokony se volt itthon
sok bajt leköltöt nekem is gyurnyi, amint megvót a temetés az
andris is sürgönyözöt verjérembül hogy mények aronal
már föltöszkötök szünkébe menek ki a frontra az volt
a hírvérese hogy az szeptem 15 napja szabatságot kapot de
még azt is írta a fiam hogy vigyek utra valót még már
koronát majd ezim nekü maratom azután ezre ritom
amit tudom még a száz koronát is vitem magamal még
írít mikor oda írtam hozzá azután öt voltam három nap
de nem tudam kivárnyi hogy elvágynekt át költöt hangyi
mi akkor márokor mint ki a frontra akkor mi csak
románijábo mentek először megbeszüt az újáro de rom-
ánijábo nem írte semmi baj, három nap után haraggyü-
tem ez volt 1917 be október 15 dikién eszlejtbe voltak val
ami két honoyiig oda küldöttem a sok csomagot már
akkor se vótam mi enyi való utója felé nagy kényere-
két küldöttem még mindent amit csak tudam